

PerÅke Brunström

April 2013

Granskning av årsredovisning 2012

Strömsunds kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	5
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	5
3.2.	Rättvisande räkenskaper	6
3.2.1.	Resultaträkning	6
3.2.2.	Balansräkning	8
3.2.3.	Kassaflödesanalys	8
3.2.4.	Sammanställd redovisning	9
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	9

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 279,4 mkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 231 tkr lägre redovisat än om lagen följts. Eftersom felet är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild och därför bör rättas innan de fastställs av fullmäktige.

Sedan föregående år har kommunen anpassat sig till Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar vad beträffar anslutningsavgifter/investeringsbidrag.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Balanskravsresultatet uppnås dock i hög grad på grund av att kommunen erhållit tillfälliga intäkter (återbetalda AFA-premier) och har bokfört underhållskostnader mm på 2011 i stället för 2012 dit de enligt föregående års granskning rätteligen hör.

Undantar man ovanstående jämförelsestörande poster så innebär årets resultat en kraftig resultatförsämring jämfört med föregående år. Beaktar man dessutom att kommunen (inkl. hela pensionsförpliktelsen) har en negativ soliditet så blir den sammantagna bedömningen att kommunens ekonomi är ansträngd.

Resultatet är förenligt med de finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. När det gäller verksamhetsmålen finns det inga sådana med bäring på god ekonomisk hushållning beslutade i 2012 års budget.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik enligt det program för granskning av årsredovisning som Kommunal Sektor inom PwC använder. Den omfattar granskning av räkenskapsmaterial, intervjuer, dokumentgranskning och i förekommande fall registeranalys.

På kommunens önskemål har granskningen av årsredovisning genomförts innan den fastställts av Kommunstyrelsen. Granskningens resultat har diskuterats med kommunledningen den 27 mars. Det har därmed funnits möjligheter att beakta granskningsresultatet och göra justeringar för brister som konstaterats. Så har skett när det gäller felaktigt gjorda nedskrivningar och förändringar i kommunkoncernens uppskjutna skatt med anledning av förändrad skattesats. Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar, någon anpassning till lagen har inte, trots påpekande gjorts.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också hur ekonomin utvecklats de senaste åren.

Viktiga förhållanden och händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas förhållanden och händelser som är av betydelse men som inte framgår av resultat- och balansräkning. Exempel på sådant är befolkningsutveckling, orsaker till budgetavvikelse och ombudgeteringar samt en sk. känslighetsanalys. Pågående utredning om skatteutjämningsystemet är exempel på externa händelser som inte kommenteras.

Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen är i huvudsak bakåtblickande med undantag för avsnittet om koncernen som kort kommenterar vakansgraden i bostadsbeståndet och förtätningen av fjärrvärmekunderna. Någon resultatprognos för kommande år lämnas inte. För att få en bild av framtidens utveckling får läsaren gå till var och en av nämndernas verksamhetsberättelser.

Personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron är specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt i åldersintervall. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. I avsnittet redovisas även resultatet av genomförd medarbetarundersökning.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamheten, inkluderande sk. särskilda upplysningar om ekonomin i koncernföretagen, i enlighet med RKR 8.2. Förvaltningsberättelsens organisationsschema bör till kommande år kompletteras med företagen. Även de kommunala företagens risker bör beskrivas bättre i årsredovisningen.

Övrig obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen ska upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1, som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel lämnas. De är svårt för en utomstående att erhålla en samlad bild av förpliktelserna, värdet på placerade medel för pension samt återlånade medel av den redovisning som sker i förvaltningsberättelsen. Det som komplicerar redovisningen är att kommunen tryggar sina pensioner på flera sätt: Avsättning i egen balansräkning, genom försäkringspremier som genererat en överskottsfond och genom en pensionsstiftelse som kommer att generera gottgörelser.

Den samlade redovisningen av pensionsmedel och pensionsförpliktelser bör utvecklas till kommande år.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Till kommande år bör investeringsredovisningen särredovisa pågående och färdigställda investeringar. Alla större fleråriga investeringar bör projektredovisas som det gjorts med Levingården i årets redovisning.

Rutinmässigt verkar avvikelser för investeringarna vara större än faktiskt utförda investeringar. Anledningen synes vara förseningar. Kommande år bör analys av hur investeringarnas förseningar påverkar verksamheterna ingå i investeringsredovisningen.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Budgetutfallet redovisas brutto på kostnader och intäkter samt per nämnd, respektive per verksamhet.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet har uppfyllts. Undantar man de tillfälliga intäkterna från återbetalningen av AFA-premier samt belastar 2012 års resultat med underhållskostnader mm som felaktigt togs upp 2011 är dock stora delar av det positiva balansresultatet uttraderat.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att utfallen är förenliga med fullmäktiges tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Vi bedömer dock att kommunens ekonomiska situation är ansträngd. Beaktar man jämförelsestörande poster så är årets resultat svagt samtidigt som kommunen har en negativ soliditet.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2012	Utfall 2012	Måluppfyllelse
God ekonomisk hushållning, +14 mkr.	Resultatet uppgår till 17,9 mkr efter balanskravsutredning där 11 mkr öronmärkts för framtida omställningskostnader.	<i>Ja. Målet uppfylls.</i>
Investeringar 21 mkr förutom ombudgeteringar från föregående år.	Investeringarna uppgår till 14,5 mkr 2011.	<i>Ja. Målet uppfyllt.</i>
25 mkr öronmärks till pensionsstiftelsen.	20 mkr har överförts till pensionsstiftelsen vilket har utlöst 5 mkr i särskild löneskatt.	<i>Ja. Målet uppfylls.</i>

Kommunfullmäktige har inte fastställt verksamhetsmål avseende god ekonomisk hushållning för 2012. Av förklarliga skäl görs därför ingen bedömning av om verksamhetens utfall är förenliga med de fullmäktigemålen.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen inte ger en rättvisande bild av årets resultat.

Kommunen har rättat felaktigt gjorda nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar motsvarande 3,7 mkr. Nedskrivningsreglerna (RKR 19) började gälla i och med räkenskapsåret 2012 och innebär i korthet följande. För att en nedskrivning ska vara aktuell sker prövning i två steg. Först bedöms om det finns indikatorer som ger anledning till en prövning av tillgångens värde. Om så är fallet görs därefter en värdering av tillgångens återvinningsvärde som jämförs med tillgångens redovisade värde. Är återvinningsvärdet lägre skrivs tillgången ner till detta lägre värde. Det finns tre indikatorer för nedskrivning:

1. Tillgången används inte och beslut har fattats om avveckling av tillgången
2. Tekniska eller legala förändringar har gjort att tillgången inte längre kan användas /eller används för sitt ursprungliga ändamål
3. Tillgången har åsamkats fysiska skador som sänker dess värde och årliga servicepotential.

Överkapacitet som uppstått på grund av att tillgången inte nyttjas i den utsträckning som förväntats, är inte skäl för nedskrivning, då servicepotentialen inte påverkas av låg nyttjandegrad.

Kommunen har sk "rak" avskrivning av sina tillgångar. Till kommande år bör kommunen övergå till komponentavskrivning på objekt där det ger en mer rättvisande bild av värdeförslitningen.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med senast lämnade prognos, föregående år och budget.

Resultaträkning 2012, mkr	Utfall 2012	Prognos 2012	Utfall 2011	Budget 2012	Avvikelse prognos	Avvikelse fg år	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter	211	181	187	162	31	25	50
Verksamhetens kostnader	-861	-848	-831	-816	-14	-31	-45
Avskrivningar	-30	-29	-28	-29	-1	-2	-1
Verksamhetens nettokostnader	-679	-696	-672	-683	17	-8	4
Skatteintäkter	447	450	440	441	-3	7	6
Generella statsbidrag och utjämning	281	280	282	272	1	-1	9
Finansiella intäkter	3	3	6	2	0	-3	2
Finansiella kostnader	-23	-23	-46	-18	0	23	-6
Resultat	29	14	10	14	15	19	15

Årets resultat inklusive jämförelsestörande avviker positivt mot budget och prognos med 15 mkr. Avvikelsen är positiv med 19 mkr mot föregående år.

Beaktar man jämförelsestörande poster och undantar dessa ur 2012 och 2011 års resultat blir bilden en annan. 2012 års resultat är negativt: - 0,9 mkr vilket innebär en kraftig resultatförsämring jämfört med föregående år.

Resultat 2012, mkr

Resultat inkl jfr-störande poster:	28,8
Återbetalda AFA-premier	-15,1
Felperiodiserade UH-kostnader mm	-14,8
Blandmodellens kostnader	0,2
Resultat exkl jfr-störande poster	-0,9

3.2.2. *Balansräkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen inte ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Kommunen redovisar pensionsförmåner intjänade före 1998 uppgående till 279,4 mkr i balansräkningen som en avsättning istället för ansvarsförbindelse. Enligt Kommunal redovisningslag 5 kap 4 § Pensionsutbetalningar ska dessa redovisas som en upplysning utanför balansräkningen. Felet är av betydande storlek och bör därför rättas även om avvikelsen mot lagen redovisas öppet i årsredovisningen.

Avsättning är en skuld som är oviss till förfallotidpunkt eller belopp och ska redovisas i kommunens balansräkning när vissa villkor är uppfyllda:

- Det ska finnas en legal förpliktelse som uppstått av händelser som har ägt rum (avtal, lagstiftning, annan laglig grund)
- Det är troligt att det krävs ett utflöde av resurser för att reglera förpliktelsen
- Beloppet kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt

Reservering för utgifter som krävs för den framtida verksamheten får aldrig redovisas i balansräkningen. Sedan 2011 får heller inte informella förpliktelser redovisas som avsättningar i kommunens balansräkning. Mot bakgrund av ovanstående bör följande avsättningar omprövas till kommande år:

Avtal Bostadsdelegationen	10 354 tkr
Övriga befarade förluster inkl bolagen	657 tkr

Bland förpliktelser ”inom linjen” till balansräkningen ska bl a avtal om visstidspensioner som inte utlösts (börjat betalas ut) anges. Några sådana visstidspensioner anges ej i årsredovisningen. I de fall sådana finns bör årsredovisningen kompletteras med information om att så är fallet. Informationen kan inskränkas till att omfatta antalet personer som omfattas av sådana avtal och de huvudsakliga villkoren.

3.2.3. *Kassaflödesanalys*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar samt att det går att härleda var de likvida medlen tagit vägen.

Kassaflödesanalysen är upprättad på ett sätt som överensstämmer med RKR:s rekommendation 16.2.

Innehållet i kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Obeskattade reserver i kommunens koncernföretag ska i kommunkoncernen fördelas mellan posterna uppskjuten skatt (till aktuell skattesats) och eget kapital. Sedan föregående år har skattesatsen sänkts från 26,3 % till 22 %. Kommunen har beaktat skattesänkningen i sin sammanställda redovisning genom att justera ingående eget kapital.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2012-04-11

Per Åke Brunström

Therese Runarsdotter